

Täysistunto

Torstai 10.2.2022 klo 15.59—18.53

2.2. Suullinen kysymys polttoaineen hinnasta (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 9/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Tähän samaan asiakokonaisuuteen on Liike Nyt pyytänyt esittää kysymyksen. — Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.03 Harry Harkimo liik: Arvoisa puhemies, ärade talman! Vähän samaa olisin kysynyt, eli polttoaineiden maailmanmarkkinahinnoille emme voi mitään, mutta sekoitevelvoitteelle ja verotukselle kyllä voimme. Tästä sekoitevelvoitteesta nyt riidellään hallituksessa, ja kokonaisuuden kannalta koko asialla ei ole kauhean paljon merkitystä. Päänsäntö sekoitevelvoitteen järkevämällä aikataululla ja tavoitteilla voitaisiin tasoittaa suomalaisten veronmaksajien ja yrittäjien maksamia hintoja.

Kuinka moni edes ymmärtää, miten tämä biodiesel valmistetaan oikeasti? Minkälainen ympäristöteko se on, että kaikki maailman paistinrasvat kerätään ravintoloista ja viemäreistä ja rahdataan ympäri maapalloa Hollantiin ja tehdään siitä kallista biodieseliä ja taas rahdataan sitä Suomeen? Kun hallituspuolueissa on nyt täysin eri näkemys tästä, niin miksi te ette pääse tästä yhteisymmärrykseen?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Harakka, olkaa hyvä.

16.04 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia tärkeästä kysymyksestä. Kyllä, itse asiassa tämä biopolttoaineen osuus, josta siis edellinen hallitus lain säati, on merkittävä päästövähennystekijä. Hallitus on yksimielinen siitä, että tämä biokaasun osuus tulee lisätä biopolttoaineeseen. Tästä tuli laki juuri voimaan, ja se olisi tässä erittäin tärkeä parannus. Se tarkoittaa sitä, että se vaikuttaisi myös maatalouden päästöjä vähentävästi, se toisi haja-asutusalueille paljon työpaikkoja. Se olisi tässä ja nyt ratkaisu raskaan liikenteen puhdistumiseen, jossa sähkö ei juuri nyt ole vaihtoehto. Se olisi myös kotimaista uusiutuvaa puhdasta energiaa, joka voisi korvata parhaimmillaan tuontimaakaasun. Se tarkoittaa kymmeniätuhansia työpaikkoja ympäristön ja ilmaston suojelemiseksi.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän asiakokonaisuuteen lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Laakso, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 7/2022 vp

16.05 Sheikki Laakso ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kerron hyvin selkeästi nyt ratkaisuvaihtoehdot, mitä perussuomalaiset esittävät, eli polttoaineveroa ja jakeluvelvoitetta kevennetään ja kiilusilmäiset ilmastotavoitteet siirretään realistiselle tasolle. Miten nämä toimet vaikuttavat? Ihmisillä on enemmän rahaa. Työllisyys nousee, kun työnteko on kannattavampaa ja yritysten asiakkailta on rahaa. Suomalainen maatalouskriisi helpottaa, ja omavaraisuus paranee. Teollisuuden kilpailukyky paranee, jos Suomi ei ole polttoainehinnoissa yksi Euroopan kalleimmista maista. Maailmanmarkkinahinnat ovat kaikille Euroopan maille samat. Miten muualla on siis kymmeniä senttejä halvemmat hinnat pumpuilla? Turha on siis selitellä näitä kaikkia juttuja markkinahinnoilla. Arvoisa hallitus, haluatteko suomalaisille duunareille ja yrittäjille noita hyviä asioita, joita äsken luetelin? [Keskeltä: Halutaan!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.06 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä, hallitus — ja uskon, että koko eduskunta — haluaa, että mahdollisimman monella työkykyisellä ja työikäisellä suomalaisella olisi työtä, ja kyllä myös sitä, että työllä kykenisi itsensä elättämään ja esimerkiksi liikkumisen kustannukset eivät veisi palkasta kohtuutonta osaa. Tietenkin me ajattelemme samoin.

Nostatte esiin ehdotuksen siitä, että tekisimme järeitä alennuksia bensiinin hintaan veronkevennyksen muodossa. Haluan vain kertoa faktana, mitä esitys esimerkiksi 20 sentin alennuksesta tarkoittaisi. Sen vaikutus valtiontalouteen olisi noin 800 miljoonaa euroa. [Välihuutoja] Samalla totean, että se noin 20 sentin hinta on suurin piirtein saman verran kuin mitä omien tietojeni mukaan kahden eri bensapumpun välillä voi olla jo pelkästään markkinaehtoisessa hinnoittelussa. Eli niistä ehdotuksista, joita nyt perussuomalaisista kuulemme, on hyvä myös tarkkaan kuunnella esityksiä, miten te nämä rahoittaisitte, [Puhemies koputtaa] ja myös se, oletteko todella luopumassa kokonaan jakeluvelvoitteesta, jota aiemmin olette kannattaneet.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Purra, olkaa hyvä.

16.07 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Sipilän kauden ilmasto- ja energiapolitiikkaa haluttiin tehdä markkinaehtoisesti. Sen kaksi tärkeintä lähtökohtaa olivat teollisuuden kilpailukykyyn ylläpitäminen ja se, että hiilivuotoa ei seuraa. Nämä ovat hyviä periaatteita. Tällä hallituskaudella näistä on luovuttu.

Sen lisäksi tähän pakkojakeluvelvoitteeseen liittyvä oleellinen päätös tehtiin Strasbourgin 13.6.2018, jolloin perussuomalaiset eivät olleet lähelläkään hallitusta, [Leena Meri: Näinpä!] ja me jätimme siihen vastalauseen silloin, kun se tuli hallituksen esityksenä tänne.

Kysymykseni koskee kuitenkin päästökauppatuloja, jotka ovat merkittävästi nousseet. Ne melkein kaksinkertaistuivat viime vuodelle, ja tälle vuodelle niihin on edelleen tulossa kovaa nousua, vaikka turpeen osuus niissä vähenee. Me olemme esittäneet, että näitä päästökauppatuloja voitaisiin käyttää Suomen kansalaisten ja näiden alojen hyväksi, jotka kärsivät näistä kunnianhimoisista ilmastotoimista. Kysyn hallitukselta: aiotteko [Puhemies koputtaa] tehdä näin?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 7/2022 vp

16.09 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten aiemmin totesin, hallitus on jo pidempään käynyt läpi tätä energian hintojen nousun kokonaisuutta, joka on yleiseurooppalainen ilmiö. [Perussuomalaisten ryhmästä: Missä tulokset?] Se on talouskasvun yksi osa-alue, joka näkyy erittäin valitettavalla tavalla niin kotitalouksien kuin myöskin monen yrittäjän arjessa tällä hetkellä. Tämän tunnistamme kivuliaasti, ja valmistelemme nyt täsmätoimenpideohjelmaa. Sen rahoitus pohjaan ja vastaaviin esityksiin, joihin edustaja Purra viittasi, kaikkiin tulemme palaamaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Tavio, olkaa hyvä.

16.09 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Liian kireät ilmastotoimet ja ilmastotoimet ylipäänsä nostavat selvästi asumisen ja autoilun hintaa. Perussuomalaisten puheenjohtaja Riikka Purra on esittänyt, että Suomi laskisi omat ilmastotavoitteensa muiden EU-maiden tasolle. Kuitenkin SDP ja keskusta ovat hallituksessa ajaneet päinvastoin muuta EU:ta kireämmät ilmastotavoitteet Suomelle, ja valitettavasti oppositiossa kokoomus on tukenut hallituksen ilmastopolitiikkaa. Kysymykseni on yksinkertainen: miksi hallitus haluaa, että Suomi maksaa kokoaan suuremman laskun Euroopan unionissa ilmastotoimista?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.10 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun me katsomme tällä hetkellä energian hintaa, niin yksi keskeinen tekijä hinnannousussa on nimenomaisesti fossiilisen tuontienergian hinnannousu. Kun me vertaamme vaikkapa suomalaisia kotitalouksia, asumisen hintaa ja erityisesti tätä energian hintaa, niin me näemme, että se ei ole täällä onneksi yhtä voimakkaasti noussut kuin monissa muissa maissa johtuen meidän sähkömarkkinastamme, siitä, että meillä on monipuolisempi energiapaletti, johtuen siitä, että meillä on uusiutuvaa rakennettu enemmän jo aikaisemmin kuin monissa muissa maissa on tehty. Eli päinvastoin kuin edustaja Tavio tässä kuvaa, niin ratkaisu ei ole se, että me ikään kuin kääntäisimme katseen taaksepäin, höllentäisimme näitä tavoitteita, vaan ratkaisu löytyy siitä, että me lisäämme uusiutuvan energian tuotantoa, omavaraisuuttamme, jolloin me olemme vähemmän riippuvaisia myös näiden fossiilisten energiamuotojen tuontienergian hintojen heilahtelusta, jonka uhreina tällä hetkellä monet eurooppalaiset kotitaloudet [Puhemies koputtaa] ja yritykset ovat. Eli ratkaisu ei löydy siitä, että emme [Puhemies: Kiitoksia!] tee ilmastotoimia, vaan ratkaisu löytyy siitä, että näitä tehdään, ja näitä olisi pitänyt tehdä aiemmin jo enemmän. [Keskustan eduskuntaryhmästä: Hyvä vastaus!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Mykkänen, olkaa hyvä.

16.11 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus lähtee siitä, että huoleen sähkön ja polttoaineiden kohtuuttomista laskuista on vastattava tehokkailla täsmätoimilla, jotka yhteiskunnalle aiheuttavat mahdollisimman pienen laskun suhteessa siihen hyötyyn, mikä niillä suomalaisille on, ja ovat päästöjä vähentämismielessä mahdollisimman hyvin yhteensopivia ilmastotavoitteiden kanssa. Ja tässä huomio kyllä kiinnittyy silloin liikenteen osalta jakeluvuoroitukseen. Ja ministeri Harakka ehkä hieman

Pöytäkirjan asiakohta PTK 7/2022 vp

kiersi ja johti harhaan viitatessaan, että lisätään biokaasu sekoitevelvoitteeseen. Kysymyksen on siitä, nostetaanko sitä jakeluelvoitteen tasoa siinä yhteydessä nykyisen lain mukaisesti 30 prosentista sinne 34 prosenttiin. Ja tämä voi olla jopa 10 senttiä per litra -kysymys siellä dieselin pumppuhinnassa.

Kysynkin nyt, kun tästä myös valtiovarainministeriö ja ympäristöministeriö ovat antaneet vastakkaiset kommentit tällä viikolla: [Puhemies koputtaa] onko hallitus nyt luopunut tästä nostosta vai ei? [Ben Zyskowicz: Ministeri Kari vastaa!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Pääministeri, olkaa hyvä.

16.13 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä jakeluelvoitekysymys on tärkeä, ja se on akuutti, ja hallitus tulee tätä tarkastelemaan. Me tunnistamme hyvin, että energian hinta tällä hetkellä on ongelma. Se on ongelma kotitalouksille, se ongelma yrityksille, ja me haluamme tietenkin tähän akuuttiin tilanteeseen tuoda ihmisille helpotusta. Tästä hallitus tulee yhdessä neuvottelemaan ja tämän kokonaisuuden käymään läpi.

Sinänsä itse olen pitänyt jakeluelvoitetta hyvänä keinona tehdä päästövähennyksiä liikenteen puolella. Aikaisemmin tätä ovat minun ymmärtääkseni kannattaneet myös perussuomalaiset ja lukuisat muut puolueet tästä salista, koska jakeluelvoitteen kautta me saamme sitten suoraan korvattua fossiilista energiaa uusiutuvilla energiamuodoilla. Mutta tämä hintakysymys on relevantti. Se on akuutti, ja tätä pitää tarkastella. Me olemme aikaisemmin sopineet, että tätä nostetaan 34 prosenttiin, mutta meidän on tätä aikataulua katsottava. Me emme missään nimessä omilla toimillamme halua vaikeuttaa tätä nykyistä tilannetta vaan päinvastoin helpottaa, ja sen vuoksi myös tämä jakeluelvoite on sellainen asia, mitä me joudumme tarkastelemaan. [Ben Zyskowiczin välihuuto]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.14 Sanni Grahn-Laasonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihmisten arjen kallistuminen näkyy tosiaan bensatankilla, sähkölaskuissa, ja tietysti sitten on olemassa myöskin pelko siitä, että asuntolainojen korot lähtevät nousuun. Kokoomus on erittäin huolissaan suomalaisten ostovoimasta, ja siitä syystä meillä on täsmätoimia, ehdotuksia hallitukselle, ja mielellään kuultaisiin teiltä, mitä konkreettista teette näille ongelmille.

Olemme esimerkiksi jo vaihtoehtobudjetissa esittäneet palkkaverotuksen ja myöskin eläkkeiden verotuksen keventämistä, jotta ihmisten ostovoima voisi parantua. Se on sisällytetty meidän vaihtoehtobudjettiimme, joka on myös tehty talouden yleisen hoitamisen kannalta vastuullisella tavalla.

Sen lisäksi meillä on ollut ehdotuksia siitä, voitaisiinko esimerkiksi energian hintapiikkejä huomioida sillä tavalla, että kotitalouksien sähköveroa voitaisiin pakkastalvikuukausina keventää tai jopa kokonaan poistaa. Sen lisäksi kehittäisimme myöskin sähkön kohtuutonta siirtohinnoittelua vielä kohtuullisemmaksi kotitalouksille.

Ovatko nämä sellaisia ehdotuksia, mitkä [Puhemies koputtaa] kelpaisivat hallitukselle?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 7/2022 vp

16.15 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Energiaministeri Lintilä voi osaltaan näitä kommentoida, mutta haluan kiittää kokoomusta erittäin rakentavista ja monipuolisista ehdotuksista. Minusta tuolla listalla on monia sellaisia asioita, joita hallitus aivan varmasti tulee harkitsemaan.

Se, että me pystyisimme kaikkineen näkemään sen, että hintojen nousu — joka nyt suurimmillaan ja voimakkaimmillaan energiassa näkyvissä — voi olla ilmiö, joka laajenee myöhemmin myös muille osa-alueille, on aihepiiri, josta meidän kaikkien pitää olla huolissaan. Talouskasvu on ollut voimakasta, mutta myös inflaatiosta näkyy merkkejä. Muualla se ilmiö on vielä suurempi kuin meillä, ja toivomme, että se ei tänne sellaisenaan rantaudu, mutta on hyvä, että täällä useammassa puheenvuorossa on ikään kuin kuvattu, mistä tämä ilmiö johtuu. Miksi maailmanmarkkinahinnat ovat nousussa? Samasta syystä, miksi koronan alkaessa öljyn hinta ja sitä kautta polttoaineen hinta bensatankeilla olivat poikkeuksellisen alhaisia. Nyt olemme toisenlaisessa tilanteessa.

Totean yleisesti [Puhemies koputtaa] esityksiinne: minusta esityksenne ovat rakentavia ja monilta osin hyviä. [Ben Zyskowicz: Hyvä! Niiden puolesta kannattaa äänestää!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

16.16 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ihmiset ovat tukalassa tilanteessa, ihmisten arki on vaikeaa, töissäkäynti pitkien etäisyyksien maassa jo usein varsin haastavaa. Myös raskas liikenne on, arvoisa ministeri, vaikeassa tilanteessa. Teidän vuonna 2020 tekemänne koko 2000-luvun suurimman polttoaineveron korotuksen myötä yhden rekan kustannukset nousivat vuodessa jopa 8 000—10 000 eurolla. [Anders Adlercreutz: Mutta se löytyy myös teidän vaihtoehtobudjetistanne!] Kuljetusala on ahdingossa. Me olemme kokoomuksesta ehdottaneet ratkaisuksi ammattidieselin käyttöönottoa. Kysyisin teiltä, arvoisa valtiovarainministeri Saarikko: olisitteko valmiita tuomaan tämän ammattidieselin, millä voisimme helpottaa kuljetusalan ahdinkoa? [Oikealta: Varmasti!] Se antaisi myös oivan mahdollisuuden, liikenneministeri Harakka, ottaa käyttöön vinjettimaksut eli tiemaksut ulkomaalaisille rekoille. [Puhemies koputtaa] Se voitaisiin kompensoida [Puhemies: Kiitoksia!] tämän ammattidieselin kautta suomalaisille kuljetusfirmoille.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.17 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen käynyt viimeksi tällä viikolla kuljetusalan ammattiliiton kanssa tätä aihetta läpi ja pidän esitystä perusteltuna. Tämä on osa hallituksen pohdintaa, jota käymme, mitkä olisivat ne tehokkaimmat täsmätoimet, mihin kannattaisi ryhtyä, koska vain opposition etuoikeus — ja viittaen erityisesti perussuomalaisiin — on tehdä esityksiä, joiden menoja ja ikään kuin kuittaamista valtion kokonaiskassasta teidän ei tarvitse ilmeisesti ihan niin paljon pohtia kuin meidän. [Toimi Kankaanniemen välihuuto]

Haluan tarkentaa, edustaja Heinonen, kun otitte nyt esiin tämän bensaverokysymyksen. Kysyn vilpittömästi: oliko näin, että kokoomus siis on esittänyt bensaveron kevennystä omissa papereissaan, vai muistelisinko nyt näin, että te ette olleet tästä kanssamme eri mieltä aiemmin? Ja toinen kysymys: muistanko väärin, edustaja Heinonen, vai oliko teillä peräti aivan sähköveron kiristys suomalaisille kotitalouksille teidän esityksessänne? [Vasemmalta: Ohhoh! — Hälinää — Puhemies koputtaa]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 7/2022 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

16.18 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kyselytunti on tietysti pääasiassa sitä varten, että oppositio kysyy hallitukselta, [Naurua] mutta kun hallitus haluaa nyt kysyä meiltä täältä oppositiosta vähän neuvoa ja apua, niin annetaan sitä mielellämme: [Eduskunnasta: Kyllä vai ei?] Te korotitte elokuussa 2020 bensan ja dieselin polttoaineveroa koko 2000-luvun suurimman kertakorotuksen. Te perustelit sen, arvoisa keskusta, silloin sillä, että maailmanmarkkinahinta dieselissä oli poikkeuksellisen alhaisella tasolla. Kyllä, ja silloin se varmasti meni näin. Tällä hetkellä, niin kuin te äsken totesitte, ministeri Saarikko, öljyn markkinahinta on poikkeuksellisen korkealla, joten eikö teidänkin logiikkanne mukaan silloin ajatuksen pitäisi kulkea toisinpäin? Tätä olemme tuoneet myös muun muassa edustaja Satosen johdolla esille, että tämä voisi suuntaan ja toiseen toimia: silloin kun markkinahinta on korkealla, [Puhemies koputtaa] silloin se voisi joustaa alaspäin, ja toiseen suuntaan silloin kun ollaan toisessa suunnassa. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ei tullut vastausta! — Välihuutoja]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.19 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suuntaan ja toiseen. Sillä tavalla taitavat mennä myös kokoomuksen verokannat: suuntaan ja toiseen. [Naurua]

Asiasta olen vakavasti puhuen samaa mieltä. Vaikka teitä hiukan tässä tekee mieli hiillostaa, edustaja Heinonen, aika ajoin puheittenne vuoksi, niin asiahan on suomalaisten arjen kannalta mitä vakavin, ja hallitus ottaa sen vakavasti. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Juuri näin!]

Maailmantalouden tilanteen muutokset johtavat myös siihen, että ne näkyvät kansalaisten kukkaroissa. Kannan syvää huolta siitä energiariippuvuudesta, joka koko Euroopalla on myös Venäjästä, ja siitä, että me saisimme asiat etenemään diplomatian tiellä. Silläkin on merkitystä. Merkitystä on myös sillä, että me pystyisimme tekemään Suomessa järkeviä, maltillisia palkkaratkaisuja, että me pystyisimme kaupan ja elintarvikeketjun kanssa yhteistyössä ymmärtämään, että myös alkutuottajalle kuuluu osansa suomalaisessa ruokaketjussa. Ongelma meillä käsissämme ei ole valitettavasti juuri nyt vain polttoaineiden hinta vaan ylipääntensä hintojen nousu, jonka hallitus ottaa vakavasti.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

16.20 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalainen haluaa syödä kotimaista lähiruokaa, eikö näin ole — puhdasta, antibioottivapaata eläinten hyvinvointia alleviivaavaa sapuskaa. Tämä kaikki on nyt veitsenterällä. Energianhinnan noustessa pilviin ja järeiden päästötavoitteiden paineissa maataloustuotanto on niin suuressa vaarassa loppua, että parlamentaarisen työryhmän perustaminen ei voi olla ainoa ratkaisu ongelmaan, hallitus. Kun tuottaja saa 2 euron leivästä 7 senttiä ja sama vääristynyt tulonjakautuminen pätee muihinkin tuotteisiin — kananmunat, liha, perunat — on jotakin pielessä ja rutkasti. Samaan aikaan kaupan alalla juhlitaan historiallisen suuria voittoja.

Itsenäisellä valtiolla tulee olla oma armeija ja omavarainen ruoantuotanto. Huoltovarmuuden merkitys on korostunut koronan aikana entisestään. Kysyn asianomaiselta minis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 7/2022 vp

teriltä: Millä keinoin hallitus ryhtyy pikaisesti pelastamaan suomalaisia ruoantuottajia? Nyt on todella kiire. Miten hallitus aikoo oikeudenmukaistaa edellä kuvatun vinoutuman? Tuottaja, keskusliike, kauppa — miksi se, joka tekee eniten, saa vähiten?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt ei ole maa- ja metsätalousministeri paikalla, mutta ministeri Saarikko.

16.22 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän kustannusten nousun osalta voin vastata kysymykseen, josta varmasti mielellään maatalousministeri kanssanne jatkaa keskustelua. Nostatte esiin, että parlamentaarinen yhteistyö ei olisi tässä mikään ratkaisu. Minä taas ajattelen, että tärkeitä ovat kaikki sellaiset asiat, joissa eduskunta yhteistyössä koko voimallaan pystyy arvojärjestyksellä osoittamaan, mikä on Suomessa tärkeää, ja puhdas kotimainen ruoka on varmasti kaikkien mielestä tärkeää. En väheksyisi senkään työn merkitystä.

Tilanne on juuri niin huolestuttava ainakin osalla tiloista kuin, edustaja Elomaa, hyvin kuvaatte kysymyksessänne. Yksi nopea täsmätoimi oli juuri viime viikolla päätetty lisätalousarvion ratkaisu, jossa maatalouden kehittämisrahastoa vahvistettiin lisämiljoonilla, kahdeksalla miljoonalla, niin että valtiontakausjärjestelmä voisi toimia paremmin. Se on osa maatalouden rahoituspuolelta vahvistamista, koska tilojen kannattavuus on juuri nyt hyvin heikkoa monin paikoin. [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] Eli tämä on ollut se reagointi, jonka me olemme tehneet nyt kaikkein nopeimmin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Vähämäki, olkaa hyvä.

16.23 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Kaiken kaikkiaan tämä käsittelyssä oleva asia on hyvin vakava ja pistää miettimään niitä keskeisiä kansalaisten hyvinvoinnin osatekijöitä: työtä ja toimeentuloa noin yleisesti sekä puolestaan kansantaloutemme talouskasvua ja sillä tuotettavia palveluita. Äskettäin julkaistiin USA:n uudet inflaatioluvut, ne nousivat seitsemään ja puoleen. EU-alueella ollaan 5,1:ssä, Suomessa hiukan alempana.

Inflaatio sekä kohoavat sähkö- ja polttoaineiden hinnat vaikuttavat haitallisesti kansalaisten ostovoimaan. Sähkön hinnannousulla voi olla haitallisia vaikutuksia jopa teollisuuden investointeihin, mutta tavallista kansalaista kauhistuttavat ihan kaupassa käydessä kohonneet hinnat vaikkapa kahvin tai jonkun muun hyödykkeen osalta. Inflaation vaikutukset ovat hyvin laajat. Mitkä ovat ne hallituksen eväät? Oletteko valmiita tekemään toimenpiteitä, joilla kansalaisten ostovoimaa kasvatetaan ja samalla edistetään teollisuuden investointeja [Puhemies koputtaa] ja kasvatetaan vientimahdollisuuksia? [Eduskunnasta: Vaikea kysymys!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.24 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä energiaministeri voi jatkaa kokonaisuudesta.

USA:n inflaatiotilanne on merkittävästi huonompi kuin Suomessa ja Euroopassa — olemme siihen vielä toistaiseksi tyytyväisiä, ja toivotaan, että tilanne tällaisena säilyy. Olen tismalleen samaa mieltä edustaja Vähämäen kanssa: politiikassa on keskityttävä vai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 7/2022 vp

keimpina aikoina perusasioihin. Ne perusasiat olivat poikkeuksellisia korona-aikana, kun valtion rooli muuttui hyvin poikkeukselliseksi yritysten tuessa, kansalaisten tuessa mutta myös rajoitustoimissa. Nyt edessä on talouden vuoksi hiukan toisenlainen aika, ja valtion tehtävä on silloin myöskin kyetä varmistamaan ihmisten arjen pärjääminen. Siihen tietenkin keskeisin liike ja lääke on työ, se, että mahdollisimman moni suomalainen voisi tehdä työtä ja tulla työllään toimeen. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Olen myös todennut, että en mitenkään sulkisi pois myöskään ansiotuloveron kevennyksiä yhtenä mahdollisuutena reagoida ihmisten ostovoiman vahvistamiseen. [Ben Zyskowicz: Enää puutuvat ne teot!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Rantanen, Piritta, olkaa hyvä.

16.25 Piritta Rantanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tärkeää, että keskustelemme tästä polttoaineiden ja energian hintojen noususta. Me olemme kaikki varmasti tästä huolissamme. Maailmanmarkkinahintoihin emme voi vaikuttaa, mutta olemme tässä hallituksessa sitoutuneet tekemään vihreää siirtymää oikeudenmukaisesti, ja tuo lupaus on meidän syytä lunastaa. Tänäpäin saimme lukea uutisista siitä, kuinka huolta herättävän suuri joukko työssäkäyviä ihmisiä on jo nyt tukiloukussa: työn vastaanottaminen ei ole aina kannattavaa. Painetta uusiutuvan energian saatavuuteen ja hintoihin tulee myös EU:n useista direktiiveistä, kuten vaikkapa nyt käsittelyssä olevan uusiutuvan energian direktiivin kautta. Toteutuessaan sekin pahimmillaan aiheuttaa lisää ulkomaalaisen biopolttoaineen tuontia.

Arvoisa puhemies! Kysynkin: millä toimilla hallitus nyt voi auttaa työssäkäyviä ihmisiä ja lunastaa lupauksen oikeudenmukaisesta siirtymästä?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

16.26 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä tilannehan on äärettömän vakava, ja meillä on tietyllä tavalla tällaisen voisiko sanoa pahan spiraalin kaikki elementit tällä hetkellä kasassa: kasvava inflaatio, nousevat korot, suuri kustannuspaine.

Tässä on keskustelussa tullut vähän esille se, että hallituksen tekemät ilmastotoimet ovat nostaneet energian hintaa. [Oikealta: Kyllä!] Kun tuossa katselin, niin taisi olla 22 EU-maata, jotka ovat päättäneet kompensointitoimista. Eli 22 maassa on ilmeisesti tehty samoja asioita sitten, eli kyllä tämä on ihan yleinen tilanne, tämä menee läpi. Me nähdään, mitä tällä hetkellä Kanadassa käydään — olen nähnyt, että siellä on rekkoja aika paljonkin ollut tämän asian tiimoilta liikkeellä [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] — samoin USA:ssa, Briteissä... Kyllä tämä menee ihan läpi, ei tämä ole meidän, ja tämä menee kaikesta: tämä on kaasua, tämä on sähköä, tämä on öljyä. [Puhemies koputtaa]

Mutta kysymykseen: hallitus hakee niitä täsmätoimia, joilla me pystymme puuttumaan nimenomaan niihin kipeimpiin paikkoihin, [Puhemies: Kiitoksia!] että ihmiset pystyvät päivittäisiin toimiinsa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Sankelo, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 7/2022 vp

16.28 **Janne Sankelo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Polttoaineiden hinnannousu näkyy tosiaan monin tavoin kuluttajan kukkarossa. Lämmityksen kustannuksia on siirretty esimerkiksi kaukolämmön hintaan. Parjattu turve on tällä hetkellä pohjalaismaakunnissa enemmän kuin tarpeellista, ja sitä viedään laitoksille tällä hetkellä normaalit määrät. Tuottajat eivät kuitenkaan saa tuotteestaan asiallista hintaa. Alan toimijoiden mukaan energiaturvetta tarvitaan laitoksissa vielä jopa parikymmentä vuotta.

Oma lukunsa on se, että metsähakkeen tuonti on kasvanut ja polkee nyt suomalaishakkeen hintaa. Tämäkin ala on toimijoille kohta kannattamaton. Tiedossa on myös, että toimitukset ulkomailta Suomeen takkuilevat, ja tätäkin vaihtoehtoa uhkaa merikuljetusten kasvava hinta.

On siis nyt syytä kysyä, miten hallitus aikoo turvata polttoaineiden saatavuuden suomalaisille lämpöä tuottaville laitoksille tulevina vuosina.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

16.29 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tilanne on tosiaan hyvin mielenkiintoinen turpeen osalta. Täälläkin sanottiin, että on vedetty raksit hallituksen toimesta turpeen päälle. [Oikealta: Kyllä!] Tällä hetkellä alle 10 000 kilowatin turvelaitokset tekevät verrattain hyviäkin tuloksia. Voin sanoa, että kotipaikkakunnallani Toholammilla tehdään tällä hetkellä merkittävää tulosta. ORC-laitos myy yli menevän energian sähköinä pörssiin. Uskon myös, että ne ratkaisut, joita Vapo teki luopumalla energiaturpeesta, avaavat pienemmille toimijoille mahdollisuuden. Nämä kysymykset, mihin edustaja viittasi, ettei saada sitä hintaa — silloin markkina ei toimi. [Juha Mäenpään välihuuto] Markkina ei toimi siltä osin.

Sitten tietysti on nämä kysymykset hakkeen ynnä muitten osalta: Aika mielenkiintoista on se, että meillehän tulee esimerkiksi Venäjän puolelta haketta. Aika monesti omistajana on suomalainen yhtiö, joka tekee sen Venäjän puolella, aika usein vielä kunnallinen yhtiö, [Puhemies koputtaa] eli kyllä kunnallisilla päätöksentekijöilläkin varmasti on peiliin katsomisen paikka.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

16.30 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On pakko tähän alkuun todeta, että kokoomus on esittänyt omissa papereissaan ajoneuvoveron merkittävää korotusta, mikä minun mielestäni tässä tilanteessa ei kyllä olisi autoilijoille oikeudenmukaista, koska niin kuin tiedämme, autoilijoiden tilanne on todella vakava, se säteilee kotitalouksien pärjäämiseen. Onneksi hallitus on ohjelmassaan sitoutunut reiluun siirtymään, siis siihen, että ilmastotoimenpiteet eivät saa köyhdyttää ihmisiä vaan päinvastoin luodaan uutta talouskasvua. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Arvoisa puhemies! Kyllähän tässä nyt on selvinnyt, että perussuomalaiset ovat Lähi-idän öljyseikkien ja Venäläisen öljyn luottoystävä. [Naurua perussuomalaisten ryhmästä] Kun Vanhasen hallituksen aikaan luotiin tämä sekoitevelvoite, ministeri Pekkarinen oli aktiivinen, silloin Suomesta tehtiin öljyvaltio. Suomesta tehtiin öljyvaltio, millä korvattiin ulkolaisen öljyn tuontia Suomeen ja alettiin valmistaa öljyä itse. Siitähän tässä sekoitevelvoitteensa on alun perin ollut kyse: työn luomisesta Suomeen ja tuonnin vähentämisestä. Tätäkö te vastustatte? [Puhemies: Sitten kysymys!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 7/2022 vp

Mikä on kotimaisen uusiutuvan öljyteollisuuden tilanne tänä päivänä, ja riittääkö tuotanto siihen, mitä vaaditaan?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

16.31 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Honkonen on oikeassa, että nimenomaan haettiin kotimaista. Tietysti meillä on valittavia viimeaikaisia investointiratkaisuja, jotka eivät ole Suomeen kohdistuneet, mutta kyllä meillä edelleen on olemassa tämä potentiaali. Ja kun käydään keskustelua jakeluvelvoitteesta, niin tällä hetkellä se arvioitu määrä jakeluvelvoitteessa on hintanousuna 12—22 senttiä per litra vuoteen 2030 — eli vuoteen 2030 mennessä, tämäkin pitää mieltää koko ajan. Aika lailla tässäkin salissa on pidetty sen puolta, että biopolttoaineet tulevat jakeluvelvoitteeseen, biokaasu tulee jakeluvelvoitteeseen. En muista kuulleen oikeastaan sellaisia puheenvuoroja, joissa olisi vastustettu tätä asiaa. [Anne Kalmari: Yksimielinen mietintö!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

16.32 Mauri Peltokangas ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kerrataan pikkasen: Polttoaineen hinnat kohoavat kuin ilmastovouhotuksen lapakäyrä. Miten te kuvittelette, että tavan kansalaisella tuolla arjessa on enää kohta varaa näihin hintoihin? Hallituksen ilmastopolitiikka iskee suoraan kansalaisen ostovoimaan. Siellä demarit, RKP ja keskusta — kokoomuksen kompatessa — kävelevät ilmastopolitiikassaan vihreiden talutushihnassa. Me perussuomalaiset olemme esittäneet ratkaisuja, ja ratkaisuja löytyy maailmalta: esimerkiksi Puolassa väliaikaisesti poistettiin alvi polttoaineista, eikö niin? Ministeri Lintilälle tiedoksi, että Kanadassa bensa maksaa 1,25 — ja te sanotte, että siellä on sen takia rekat. Ehkä syy on joku toinen.

Arvoisa hallitus, otatteko te kopin vai jatkateko te Euroopan kunnianhimoisimmalla ilmastopolitiikallanne tämän kansan olojen kurjistamista? Teettekö te nopeita ratkaisuja, vai onko tämä pelkkää sananhelinää teidän puoleltanne? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.33 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten hallituksen ministerit ovat useissa puheenvuoroissaan tänään todenneet, niin me suhtaudumme tähän energian hintaan ja sen kansalaisille aiheuttamaan vaikeaan tilanteeseen ja yrityksille aiheuttamaan vaikeaan tilanteeseen vakavasti. [Leena Meri: Se ei riitä!] Me tulemme etsimään keinoja, täsmätoimia, millä tavalla tätä tilannetta voidaan helpottaa. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Mitä tulee kysymykseen siitä, jatkaako hallitus ja jatkaako Suomi kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa, Euroopan kunnianhimoisinta ilmastopolitiikkaa, niin tähän on yksiselitteinen vastaus, ja se on, että kyllä jatkaa. Ja kyllä, me tulemme kirittämään myös muita maita kunnianhimoisempiin ilmastotoimiin, koska meillä ei ole mitään muuta vaihtoehtoa. [Leena Meri: Kansasta välittämättä! — Mauri Peltokangas: Kansa saa maksaa!] Hinta sille, että me emme tekisi ilmastotoimia, olisi erittäin kova, ja tuota hintaa ei valitettavasti voi rahalla kuitata. Se kuitataan tulevien sukupolvien hyvinvoinnilla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 7/2022 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Myönnän vielä yhden lisäkysymyksen tähän, alkuperäisen kysymyksen esittäjälle. — Edustaja Sheikki Laakso, olkaa hyvä.

16.34 Sheikki Laakso ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvon ministeri Linnille tiedoksi, että Kanadassa ei protestoida yhtään polttoaineen hinnan vuoksi, siellä ovat syyt aivan toiset, kannattaa asiaan tutustua.

Arvon ministeri Saarikko, kysytte, miten perussuomalaiset rahoittaisivat 20 sentin litrahinnan laskun. Ottakaa huomioon, että tälläkin hetkellä taso on viime hallituskautta 15 senttiä korkeampi, koska 50 sentin litrahinnan nousu on tehnyt sen, että liki 10 senttiä tulee tällä hetkellä valtion kassaan arvonnäköveroa enemmän kuin aikaisemmin. Siihen vielä sitten se liki 5 sentin korotus, jonka teitte heti hallituskauden alussa, eli 15 senttiä likimain on tämä hallitus enemmän... eli eihän siitä jää enää kuin 200 miljoonaa, joka meidän pitäisi sitten...

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ja kysymys!

...löytää siihen, mikä on ollut edellisen hallituksen aikana. Vai olenko väärässä? [Keskeltä: Kyllä!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.35 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yritin pysyä edustajan matemaattisessa laskussa mukana, mutta kyllä se niin vain on, että kun otin esimerkiksi tämän 20 sentin hinnanmuutoksen ja vaikka sellainen päädyttäisiin tekemään ja vaikka perussuomalaiset toteuttaisitte esityksenne — löytäisitte sille valtion kassasta sellaisen hyvän vastineen, että näin kannattaa toimia — niin silti te ette voisi luvata suomalaisille autoilijoille, että aivan varmasti jokaisella bensapumpulla hinta sen 20 senttiä putoaisi. Sitä yritin, edustaja Laakso, kertoa, koska nyt jo näillä hinnoilla, ja aiemmilla hinnoilla, meillä on yksittäisten bensa-asemien välillä suurin piirtein parinkymmen sentin hintaero. Yritän vain kuvata sitä, että minusta — ja ajattelen hyvin vahvasti näin henkilökohtaisesti — poliitikon vastuu on tehdä sellaisia asioita, joista tietää, että ne ovat varmasti vaikuttavia, ja toimia tavalla, että sitten voi varmasti tietää, että ne isot ratkaisut auttavat suomalaisia. Ja tässä me emme voisi olla siitä riittävän varmoja. [Leena Meri: Elikkä te ette laske sitä!] — Kiitos.

Kysymyksen käsittely päättyi.